

Η βιντεοεπιτήρηση ως μέσο για την προστασία προσώπων και αγαθών

Η εμπειρία από την εφαρμογή των οδηγιών της Αρχής

15 Χρόνια σε 2 λεπτά

15 Χρόνια σε 2 λεπτά

Γνώμη Ο.Ε. άρ.
29 για τα
συστήματα
βιντεοεπιτήρησης

Αποφάσεις κατ' έτος

Οδηγία
1/2011 για τα
συστήματα
βιντεοεπιτήρησης

2004

2005

2007 - 2010

2011

Πρώτη
αναθεώρηση
οδηγίας 1122
(συγκροτήματα
κατοικιών)

αρ 14 παρ. 5 ν. 3917/2011

Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, Ο.Τ.Α., φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Α.Π.Δ.Π.Χ.

Ομοιότητες και διαφορές⁽¹⁾

- Συστήματα βιντεοεπιτήρησης, σε αντικατάσταση του όρου κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης
- Η οδηγία 1/2011 ακολουθεί το ίδιο σκεπτικό με την παλαιότερη 1122/2000.

Η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας:

Τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι **πρόσφορα** και **αναγκαία** σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει **να μη δύναται να επιτευχθεί** με ηπιότερα μέσα

Ομοιότητες και διαφορές⁽²⁾

- Ο σκοπός της νέας οδηγίας **περιορίζεται στην προστασία προσώπων και αγαθών**,
 - Περιλαμβάνεται η παροχή υπηρεσιών υγείας ως ειδικότερος σκοπός
- Προστασία προσώπων και αγαθών:
 - α) έννομο συμφέρον ή
 - β) νομική υποχρέωση ιδιοκτήτη ή διαχειριστή χώρου
- Δεν περιλαμβάνονται οι σκοποί που καλύπτονται από το αρ 14 παρ. 1, του ν. 3917/2011.
 - Η 1122/2000 είχε ρητή αναφορά στη ρύθμιση της κυκλοφορίας
- Δεν περιλαμβάνονται διάφοροι άλλοι σκοποί
 - Συστήματα τηλεδιάσκεψης - τηλεεκπαίδευσης, τηλεοπτικό/κινηματογραφικό υλικό, καταγραφή εκδηλώσεων, φωτογραφίες με κάθε μέσο, διαφημιστικοί σκοποί όπως webcams (βλ. αναλογία με υπηρεσίες εικονικής περιήγησης, π.χ. google street view)

Ομοιότητες και διαφορές⁽³⁾

Προσωπική/οικιακή χρήση

- Νοείται πλέον εκείνη που αναφέρεται στο ιδιωτικό πεδίο δράσης ενός προσώπου ή μιας οικογένειας, δηλαδή εκείνη που **δεν εμπίπτει στην επαγγελματική ή/και εμπορική του δραστηριότητα** και δεν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα τη **συστηματική διαβίβαση ή τη διάδοση δεδομένων σε τρίτους**.
- Δεν θεωρείται αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα η λήψη και επεξεργασία εικόνας ή και ήχου με σύστημα βιντεοεπιτήρησης που είναι εγκατεστημένο σε ιδιωτική οικία, όταν το πεδίο ελέγχου της κάμερας **περιλαμβάνει εξωτερικούς δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους**.
- Η Αρχή, βέβαια επισημαίνει ότι και σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί κανείς να ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά του με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου!

Ομοιότητες και διαφορές⁽⁴⁾

- Παραμένει ο γενικός **χρόνος τήρησης** 15 ημερών.
 - Πλέον δεν προβλέπεται παράταση του χρόνου αυτού με άδεια της Αρχής,
 - Επιτρέπεται, όταν έχει διαπιστωθεί συμβάν, περαιτέρω παράταση του χρόνου αυτού
- **Διαβίβαση** προβλέπεται προς τις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς του υπεύθυνου επεξεργασίας,
 - Υποχρεωτικά όταν το ζητούν οι αρχές αυτές
 - Δυνατότητα του Υπ. Επεξεργασίας να διαβιβάζει τμήματα του αρχείου του στις αρχές και για συμβάντα που αφορούν τρίτους.
 - Ευχέρεια να διαβιβάσει δεδομένα και στα πρόσωπα που απεικονίζονται ως θύματα ή δράστες αξιόποινων πράξεων.
 - Ουσιαστικά η Αρχή αναγνωρίζει ότι η χρήση των δεδομένων αυτών για την υπεράσπιση δικαιώματος τρίτου αποτελεί συναφή σκοπό.
 - Δεν προβλέπεται πλέον διαβίβαση στα ΜΜΕ

Ομοιότητες και διαφορές⁽⁵⁾

- Αναλυτικότερες οδηγίες για τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας.
- Παρουσιάζονται οι κίνδυνοι που οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη όταν σχεδιάζουν τα μέτρα ασφάλειας.
- Υπόδειγμα ενημερωτικής πινακίδας
 - η ενημέρωση πρέπει να συνδυάζεται με έντυπο υλικό, όταν αυτό ζητηθεί.
- Οι διαδικασίες για την άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης προσδιορίζονται με σαφήνεια και απλοποιούνται.
 - Άσκηση του **δικαιώματος πρόσβασης** μπορεί να γίνει και με απλή επίδειξη των εικόνων, όταν υπάρχει συμφωνία. Υποχρέωση του ασκούντος το δικαίωμα είναι να υποδείξει την ώρα και τον τόπο που βρέθηκε στην εμβέλεια των καμερών.
 - Κατά την άσκηση του **δικαιώματος αντίρρησης**, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, αν διαπιστώσει ότι το αίτημα είναι νόμιμο, να προσαρμόσει τη λειτουργία του συστήματός του, ώστε να αποφευχθεί παρόμοια μελλοντική παραβίαση.

Αναλογικότητα

- Η αρχή της αναλογικότητας εξειδικεύεται σε 2 στάδια:
 - Γενικώς ισχύουσες ρυθμίσεις και
 - Ειδικές ανά κατηγορία υπευθύνων επεξεργασίας
- Γενικές:
 - α) Λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια, μόνο σε εξαιρετικές και σαφώς ορισμένες περιπτώσεις,
 - β) Όχι λήψη εικόνας από εσωτερικό ή εισόδους κατοικιών,
 - γ) Όχι σε κάμερες σε χώρους που προσβάλλεται ο στενός πυρήνας της ιδιωτικής ζωής
 - δ) Απαγόρευση επεξεργασίας ήχου (εκτός από ειδική κρίση).
 - Ως κριτήρια για την αναλογικότητα ενός συστήματος βιντεοεπιτήρησης εισάγονται οι τεχνικές προδιαγραφές. Οι υπεύθυνοι καλούνται να επιλέγουν τεχνολογίες privacy by design και να χρησιμοποιούν προηγμένες κάμερες μόνο όταν υπάρχει το κατάλληλο προσωπικό.

Εξειδίκευση της αναλογικότητας

Ειδικές περιπτώσεις

- **Συγκροτήματα κατοικιών και γραφείων:** Ακολουθούνται σε γενικές γραμμές όσα ορίζονταν στην παλαιά οδηγία. Πλέον, όταν δεν προβλέπεται σε σχετικό κανονισμό, το σύστημα μπορεί να εγκαθίσταται μετά από απόφαση του αρμοδίου οργάνου (π.χ. Γ.Σ. πολυκατοικίας) με τη σύμφωνη γνώμη των δύο τρίτων των ενοίκων.
- Οι ειδικές ρυθμίσεις για **τράπεζες, ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα και καταστήματα, μουσεία, πρατήρια υγρών καυσίμων και λοιπούς χώρους** ακολουθούν τις αποφάσεις που κατά καιρούς είχαν εκδοθεί από την Αρχή και περιορίζουν την επιτήρηση σε χώρους εισόδου, εξόδου, ταμείου και άλλους χώρους που παρουσιάζουν αυξημένες απαιτήσεις ασφαλείας

Εξειδίκευση της αναλογικότητας

Κάμερες σε χώρους δραστηριοποίησης ανηλίκων

- Η Αρχή επισημαίνει ότι η χρήση καμερών σε τέτοιους χώρους ενδέχεται να επηρεάσει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων.
 - Νεώτερες κοινωνιολογικές μελέτες, κυρίως από το Η.Β. αποδεικνύουν ότι οι νέοι που συνηθίζουν στην παρακολούθηση έχουν μειωμένη αντίληψη της έννοιας της ιδιωτικής ζωής.
- Οι κάμερες επιτρέπεται να λειτουργούν μόνο εκτός ωραρίου λειτουργίας, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων για μεγάλης έκτασης εγκαταστάσεις
- Τα δεδομένα πρέπει να διαγράφονται την επόμενη ημέρα.
- Προτείνεται να πραγματοποιείται αρχικά πιλοτική εγκατάσταση και η λειτουργία του συστήματος να αξιολογείται κατ' έτος.

Εξειδίκευση της αναλογικότητας

Κάμερες σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας

- Επιτήρηση για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου - εξόδου, ταμεία και κρίσιμες εγκαταστάσεις.
- Χρήση καμερών για ιατρικούς λόγους, πρέπει να τεκμηριώνεται με απόφαση επιτροπής αποτελούμενη από κατάλληλο προσωπικό,
 - Η επιτήρηση πραγματοποιείται μόνο από ιατρικό ή νοσηλευτικό προσωπικό
- Άδεια της Αρχής.
 - Στην πράξη, προστίθεται νέος όρος στην άδεια των νοσηλευτικών (και παρεμφερών) ιδρυμάτων για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας.

Αλλάζει κάτι με την νέα πρόταση κανονισμού;

- Παραμένουν τα βασικά σημεία κρίσης της νομιμότητας της επεξεργασίας (αναλογικότητα)
- Απλοποιούνται οι διαδικασίες (π.χ. δεν απαιτείται γνωστοποίηση)
- Αυξημένες υποχρεώσεις
 - Μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων
 - Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων
 - Υποχρέωση αξιολόγησης των κινδύνων
 - Privacy by Design
 - Privacy by Default
 - Αναλυτική τεκμηρίωση (αντί γνωστοποίησης)
- Δίδεται έμφαση στα «μεγάλης κλίμακας» συστήματα βιντεοεπιτήρησης
- Συνεκτικότητα αποφάσεων

Το μέλλον δεν είναι μακριά...

- Σήμερα εφαρμογές αυτόματης αναγνώρισης προσώπων θεωρούνται απόλυτα εφικτές και εφαρμόζονται.
 - Αντίστοιχα οι μάσκες ιδιωτικότητας είναι πλέον διαδεδομένες ενώ εμφανίζονται και συστήματα με δυναμικές μάσκες
- Ενσωμάτωση δικτύων καμερών σε πρωτόκολλα αυτοματισμού και ελέγχου κτιρίων (π.χ. BACnet)
 - Αποθήκευση δεδομένων καμερών στο υπολογιστικό νέφος
 - Εικόνες CCTV ποιότητας HD
 - Μέθοδοι στερεοσκοπικής (3D) παρουσίασης της εικόνας
 - Μέθοδοι αύξησης της αποδοτικότητας ενός CCTV συστήματος,
 - μειώνοντας το φόρτο του χειριστή του
 - αναγνωρίζοντας αυτόματα ύποπτες δραστηριότητες
 - Συνδυασμός κάμερας και app σε έξυπνο κινητό.
 - Ανανέωση ενδιαφέροντος για ασύρματες κάμερες.
 - Χρήση μη επανδρωμένων αεροσκαφών για λήψη εικόνων.
 - Crowdsourcing...

Αντί επιλόγου...

Every breath you take
Every move you make
Every bond you break
Every step you take
I'll be watching you

The Police (1983)

